

РОЗВИТОК ПРОЦЕСУ УПРАВЛІННЯ ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

В сучасних умовах власний капітал є основою фінансової стійкості та незалежності будь-якого підприємства. Саме він визначає рівень автономії суб'єкта господарювання від зовнішніх кредиторів і інвесторів. Наявність достатнього власного капіталу дозволяє підприємству самостійно фінансувати інвестиційні проекти, оновлювати основні засоби та розширювати виробництво. Власні фінансові ресурси створюють умови для стабільної роботи навіть у періоди економічної нестабільності чи зниження попиту. Крім того, високий рівень власного капіталу підвищує довіру партнерів, банків та інвесторів до підприємства. Ефективне управління власним капіталом сприяє підвищенню фінансової стійкості підприємства та його здатності самостійно забезпечувати розвиток. Воно дозволяє оптимізувати структуру джерел фінансування, зменшити залежність від зовнішніх позик і ризиків неплатоспроможності. Рациональне використання власного капіталу забезпечує стабільний грошовий потік, необхідний для інвестиційної діяльності та оновлення основних засобів. Крім того, ефективне управління підвищує прибутковість підприємства, оскільки дозволяє максимально використовувати внутрішні резерви. Воно також сприяє формуванню позитивного іміджу підприємства на фінансовому ринку та підвищенню його кредитоспроможності. Завдяки цьому підприємство може залучати додаткові ресурси на вигідніших умовах [2].

Процес управління власним капіталом - це сукупність взаємопов'язаних дій і заходів, спрямованих на ефективне формування, розподіл та використання власних фінансових ресурсів підприємства з метою забезпечення його фінансової стійкості, прибутковості та розвитку. Він включає планування потреб у капіталі, визначення джерел його формування, оптимізацію структури власного капіталу, контроль за його використанням, оцінку ефективності та прийняття управлінських рішень щодо його коригування. Цей процес передбачає врахування внутрішніх фінансових показників, зовнішніх ринкових умов та стратегічних цілей підприємства [1].

Підсистеми формування ефективної системи управління власним капіталом підприємства передбачають комплекс взаємопов'язаних заходів, спрямованих на забезпечення фінансової стабільності, зростання прибутковості та рационального використання ресурсів [1; 2].

1. Оцінка реальної ринкової вартості підприємства та дієвості його фінансово-господарської діяльності. Ця підсистема передбачає аналіз активів, зобов'язань, доходів і витрат підприємства з метою визначення його справжньої економічної вартості та ефективності операційної діяльності. Така оцінка дозволяє виявити сильні та слабкі сторони фінансової структури, зрозуміти реальний потенціал підприємства та приймати обґрунтовані управлінські рішення щодо використання власного капіталу.

2. Визначення оптимальної частки власного капіталу у структурі капіталу підприємства. Ця підсистема спрямована на встановлення такого співвідношення власних і позикових джерел фінансування, яке забезпечує мінімізацію фінансових ризиків та максимізацію ефективності використання ресурсів. Оптимальна структура капіталу дозволяє підприємству підтримувати ліквідність, підвищувати рентабельність та забезпечувати фінансову стійкість у довгостроковій перспективі.

3. Створення ефективної концепції збереження власного капіталу. Ця підсистема передбачає розробку заходів для захисту капіталу від негативних зовнішніх та внутрішніх впливів, таких як економічні коливання, ризики неплатоспроможності або втрати активів. Вона включає формування резервів, контроль за використанням капіталу та розробку стратегій його накопичення й ефективного розподілу. Реалізація цієї підсистеми забезпечує стабільність фінансового стану підприємства та створює умови для сталого розвитку і підвищення інвестиційної привабливості.

Таким чином, процес управління власним капіталом підприємства є ключовим елементом фінансового управління, що забезпечує стабільність, рентабельність та довгостроковий розвиток підприємства. Рациональне управління капіталом дозволяє підтримувати оптимальну структуру фінансування, мінімізувати ризики та забезпечувати ліквідність підприємства. Важливим аспектом є оцінка ефективності використання власного капіталу та прийняття стратегічних рішень для його збереження і примноження.

Список використаних джерел

1. Карасьова Н.А. Формування власного капіталу підприємства. Статистика України. 2014. №1. С. 31–34.
2. Кірсанова Т.О. Система управління власним капіталом підприємства. Вісник СумДУ. Серія економіка. 2020. № 1. С. 58–63.